

Onderwijs, ondersteuning en zorg

Passend onderwijs en de herziening van de AWBZ

Een handreiking voor scholen, schoolbesturen,
hun samenwerkingsverbanden en gemeenten

Vragen of opmerkingen?

Voor hulp bij het voorbereiden of voeren van de gesprekken kunt u terecht bij de projectleiding passend onderwijs via ondersteuningpassendonderwijs@poraad.nl en tel. 033 - 204 02 00.

Ook kunt u terecht bij de VNG via OTD@VNG.nl en 070 – 373 84 63.
Opmerkingen over deze handreiking ontvangen we ook graag via deze weg.

Inhoud

Inleiding	4
1 Over welke leerlingen gaat het?	6
2 De organisatie en bekostiging van onderwijsondersteuning en zorg verandert	9
3 Hoe het onderwijs en gemeenten afspraken kunnen maken over onderwijsondersteuning en zorg aan leerlingen	14
Bijlage: Richtlijn compensatieregeling AWBZ schooljaar 2014–2015	19

Inleiding

Met deze handreiking wordt u geïnformeerd over de organisatie van onderwijsondersteuning in combinatie met zorg voor leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs met een grote zorgvraag. De organisatie hiervan verandert door de Wet passend onderwijs en de herziening van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ), waarvan de aanspraken worden overgeheveld naar onder andere de Wet langdurige zorg, de Jeugdwet en de Zorgverzekeringswet.

Deze handreiking bevat drie onderdelen:

1. een schets van de doelgroep
2. de wijzigingen in de organisatie en de bekostiging van onderwijsondersteuning en zorg op hoofdlijnen en meer specifiek voor het schooljaar 2014-2015
3. actiepunten voor het onderwijs voor het maken van afspraken rond deze leerlingen voor het schooljaar 2014-2015 en daarna

Onderwijs en gemeenten kunnen deze handreiking gebruiken om zich te oriënteren op de zich wijzigende situatie rond deze doelgroep. Aangezien passend onderwijs eerder gerealiseerd wordt dan de andere stelselwijzigingen, zal in de meeste regio's het onderwijs het initiatief nemen om de nieuwe situatie rond deze leerlingen te bespreken.

Ter ondersteuning van dit gesprek brengen PO-Raad, VO-raad, VNG, VWS en OCW deze handreiking uit. Aangezien de komende maanden de uitwerking van de herziening AWBZ nog duidelijker wordt, komt er in de loop van 2014 een update van dit document. In een volgende versie zal ook ingegaan worden op de bekostiging van onderwijsondersteuning en zorg voor leerlingen in een residentiële setting (bijvoorbeeld een justitiële jeugdinrichting, psychiatrische setting of een revalidatiecentrum).

Scholen, schoolbesturen en hun samenwerkingsverbanden passend onderwijs lezen in deze handreiking welke stappen zij kunnen zetten om de combinatie van onderwijsondersteuning en zorg te realiseren, die voor deze leerlingen nodig is. De actiepunten in deel 3 bieden concrete aanbevelingen om de situatie goed in beeld te krijgen en passende afspraken te maken met onder andere gemeenten.

In deze handreiking wordt het woord **'onderwijsondersteuning'** gebruikt voor de zorg die vanuit het onderwijs voor deze kinderen wordt georganiseerd. Als het gaat om de zorg die vanuit de Jeugdwet (door gemeenten), vanuit de Wet langdurige zorg en/of vanuit de Zorgverzekeringswet wordt georganiseerd, dan wordt het woord **'zorg'** gebruikt.

1 Over welke leerlingen gaat het?

Er zijn kinderen en jongeren met ernstige beperkingen die, om onderwijs te kunnen volgen, ook zorg op school nodig hebben, zoals verpleging of begeleiding. Voor deze zorg kan op dit moment een beroep worden gedaan op de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ).

De meeste van deze kinderen en jongeren zijn te vinden in het (voortgezet) speciaal onderwijs cluster 3. Een iets kleiner deel volgt cluster 4 onderwijs. Een enkeling volgt onderwijs op een school voor speciaal onderwijs cluster 1 of 2 of met een rugzak op een reguliere school voor basisonderwijs of voortgezet onderwijs of het speciaal basisonderwijs. Deze leerlingen ontvangen nu op basis van hun AWBZ-indicatie begeleiding, persoonlijke verzorging of verpleging op school.

Veel van deze leerlingen vallen onder de noemer EMB-leerlingen: leerlingen met een Ernstig Meervoudige Beperking. Omtrent deze leerlingen wordt in het kader van passend onderwijs aan samenwerkingsverbanden geadviseerd om voor deze specifieke groep leerlingen slechts eenmalig een TLV (toelaatbaarheidsverklaring) af te geven, die dan geldig is tijdens de gehele schoolplaatsing. Zie voor meer informatie [de richtlijn EMB-leerlingen](#).

EMB-leerlingen zijn kinderen of jongeren met:

- A. een laag ontwikkelingsperspectief ten gevolge van een ernstige verstandelijke beperking (IQ < 35), vaak met moeilijk te 'lezen' gedrag en ernstige sensorische problematiek (zoals ontbreken van spraak, bijna niet kunnen zitten/staan), of
- B. een matig tot lichte verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) en een grote zorgvraag ten gevolge van ernstige en complexe lichamelijke beperkingen, of
- C. een matig tot lichte verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) in combinatie met moeilijk te reguleren gedragsproblematiek als gevolg van ernstige psychiatrische stoornissen.

Er verandert veel in de organisatie en bekostiging van ondersteuning aan deze kinderen en jongeren. In de eerste plaats verandert de inrichting en bekostiging van het onderwijs, per 1 augustus 2014, door de invoering van passend onderwijs.

In de tweede plaats verandert de bekostiging van de AWBZ-zorg per 1 januari 2015. De AWBZ wordt hervormd en de huidige AWBZ-aanspraken worden opgenomen in respectievelijk de Wet op de Langdurige zorg (Wlz), de Jeugdwet, de Wmo 2015 en een wijziging van de Zorgverzekeringswet. Dit zal gepaard gaan met een bezuiniging op de budgetten van de Jeugdwet en de Wmo 2015. In de loop van 2014 zullen de contouren van de uitwerking van de nieuwe stelsels op gemeentelijk niveau steeds duidelijker worden.

2 De organisatie en bekostiging van onderwijsondersteuning en zorg verandert

In deze paragraaf worden de wijzigingen in de bekostiging geschetst, eerst wat betreft passend onderwijs en dan wat betreft het nieuwe zorgstelsel.

Bekostiging passend onderwijs per 1 augustus 2014

De bekostigingssystematiek van de onderwijsondersteuning wijzigt door de invoering van passend onderwijs.

- Alle scholen ontvangen per 1 augustus 2014 een basisbekostiging vanuit het Rijk. Overige ondersteuningsmiddelen komen beschikbaar via het samenwerkingsverband (SWV), waaraan alle scholen voor regulier en (voortgezet) speciaal onderwijs in de regio deelnemen (behalve cluster 1 en 2). In het samenwerkingsverband wordt besloten of een leerling, indien nodig, extra ondersteuning op een reguliere school krijgt of een plaats op het (voortgezet) speciaal onderwijs. In dat laatste geval geeft het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af. Het SWV kan drie soorten TLV's afgeven, die variëren in hoogte van het geldbedrag dat daaraan is gekoppeld.
- Aan het totaalbudget van het SWV wordt ongeoormerkt een relatief klein geldbedrag toegevoegd, dat tot 1 augustus 2014 in de compensatiemaatregel AWBZ is opgenomen. Op dit moment worden deze middelen door zogeheten Regionale Expertisecentra (REC)¹ waar nodig, leerlinggebonden beschikbaar gesteld. Over de inzet van dit bedrag zullen samenwerkingsverbanden nieuwe afspraken gaan maken met de aangesloten schoolbesturen.

1 Een REC is 'het huidige samenwerkingsverband van de scholen voor (voortgezet) Speciaal Onderwijs'. Per 1 augustus 2014 bestaan deze REC's niet meer.

- Schoolbesturen en hun samenwerkingsverbanden hebben met passend onderwijs te maken met én budgettering (van open-einde financiering naar budgetfinanciering) én verevening (de middelen worden gefaseerd herverdeeld over alle samenwerkingsverbanden in Nederland, wat in sommige gebieden een positief effect heeft en in andere gebieden een negatief effect).

Bekostiging zorg per 1 januari 2015

Jeugdigen met een (ernstige) beperking of met een psychische stoornis hebben vanaf 1 januari 2015 met verschillende (deels nieuwe) zorgwetten te maken. Deze worden, ook voor jongeren vanaf 18 jaar, uitgebreid beschreven in de brochure 'Kinderen en jongeren met een beperking van AWBZ naar Jeugdwet', die beschikbaar is via de site www.voordejeugd.nl. Hieronder volgen de hoofdlijnen.

Voor jeugdigen jonger dan 18 jaar is óf de Jeugdwet en/of Zorgverzekeringswet (Zvw), óf de Wet langdurige zorg (Wlz) van toepassing. Dat onderscheid valt als volgt te schetsen:

1. Een deel van de zorg voor deze leerlingen, die nu betaald wordt via de AWBZ (begeleiding en persoonlijke verzorging), wordt per 1 januari 2015 overgeheveld naar de Jeugdwet. De Jeugdwet wordt ingevuld door de gemeente: een deel van de taken zal lokaal worden vormgegeven, een deel (boven)regionaal in samenwerking tussen gemeenten.
Een ander deel van de zorg voor deze leerlingen (die nu beschikbaar komt via de AWBZ) betreft verpleging. De AWBZ-verpleging wordt overgeheveld naar de Zorgverzekeringswet. De nieuwe aanspraak wijkverpleging in de Zorgverzekeringswet (Zvw) betekent dat per 2015 verpleging voor kinderen in de klas mede kan worden bekostigd door de zorgverzekeraar.
In de Jeugdwet is overigens voorzien in continuïteit van zorg: in 2015 krijgt een leerling, afhankelijk van de looptijd van zijn 'oude' indicatie, nog 1 jaar, de huidige geïndiceerde zorg via de gemeente. Voor de jaren daaropvolgend en voor nieuwe gevallen zijn de nieuwe financieringsvormen van toepassing.
2. In het geval van blijvende zeer ernstig beperkingen bij leerlingen, is niet de Jeugdwet of Zvw van toepassing, maar wordt dat de Wet langdurige zorg (Wlz). Dit is een landelijke regeling. Nu de voorgenomen Wlz zich beperkt tot een integraal zorgaanbod, voor mensen die een blijvende behoefte zullen hebben aan permanent toezicht of 7x24 uur-zorg, wordt onderwijs niet meer als een voorliggende voorziening gerekend.

In onderstaand schema is weergegeven welke wetgeving/financiering van toepassing is aan de onderwijstkant en aan de zorgkant, voor leerlingen in het regulier onderwijs enerzijds en leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs anderzijds.

	Leerling op een reguliere school voor PO of VO	Leerling op een school voor (V)SO
Onderwijsbekostiging		
Middelen rechtstreeks van het Rijk:	Basisbekostiging	Basisbekostiging
Middelen van het samenwerkingsverband:	Bekostiging extra ondersteuning	Bekostiging via toelaatbaarheidsverklaring
Zorgbekostiging		
Middelen van de gemeenten (lokaal of regionaal ingezet):	18- : Jeugdwet 18+ : WMO 2015, Participatiewet	18- : Jeugdwet 18+ : WMO 2015, Participatiewet
Middelen zorgverzekeraar:	Zorgverzekeringswet (Zvw): nieuwe aanspraak wijkverpleging	Zorgverzekeringswet (Zvw): nieuwe aanspraak wijkverpleging
Middelen van het Rijk:	incidenteel: Wet langdurige zorg (Wlz)	Wet langdurige zorg (Wlz)

Deze wijzigingen in de bekostiging vinden plaats volgens onderstaand tijdpad:

1 augustus 2014	<p><i>Invoering passend onderwijs</i></p> <p>(V)so blijft in het schooljaar 2014-2015 bekostigd op basis van teldatum 1 oktober 2013. Dit is inclusief ambulante begeleiding, tenzij er wordt gekozen voor opting out.</p> <p>Samenwerkingsverbanden wordt geadviseerd om in het kader van continuïteit van ondersteuning de bekostiging van aanvullende zorg vanuit de compensatiemaatregel AWBZ per 1 augustus uit de middelen van het SWV voort te zetten (zie bijlage).</p> <p>De AWBZ-zorg blijft bekostigd tot 31-12-2014 volgens de huidige systematiek.</p>
1 januari 2015	<p><i>Invoering Jeugdwet</i></p> <p><i>Invoering aanspraak wijkverpleging Zvw</i> <i>Indien de Tweede en Eerste Kamer daarmee akkoord gaan, gaan ook de Wet Langdurige Zorg, Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 en de Participatiewet op deze datum in</i></p> <p>Leerlingen die op 1 januari 2015 AWBZ-zorg ontvangen die onderdeel is geworden van de Jeugdwet, behouden gedurende een jaar (tenzij de indicatie eerder afloopt) de rechten die verbonden zijn aan het indicatiebesluit.</p>
1 augustus 2015	<p><i>Start nieuwe bekostigingssystematiek passend onderwijs en verevening</i></p> <p><i>De middelen voor zware ondersteuning gaan naar de samenwerkingsverbanden. Dit schooljaar geldt nog wel verplichte herbesteding van deze middelen bij het (v)so, dat nu de ambulante begeleiding levert, tenzij er is gekozen voor opting out.</i></p>
1 januari 2016	<p><i>Einde verplichting zorgcontinuïteit voor lopende 'AWBZ-aanspraken' voor gemeenten en Zvw</i></p>
1 augustus 2016	<p><i>Einde verplichte herbesteding bij het (v)so</i></p> <p>Samenwerkingsverband bepaalt de inzet van de middelen voor zware ondersteuning.</p>
1 augustus 2020	<p><i>Einde overgangsregeling verevening</i></p>

3 Hoe het onderwijs en gemeenten afspraken kunnen maken over onderwijs-ondersteuning en zorg aan leerlingen

Om continuïteit van onderwijsondersteuning en zorg te realiseren voor deze specifieke doelgroep in het schooljaar 2014-2015 en daarna, kunnen samenwerkingsverbanden nu al een aantal stappen zetten en deels samen met gemeenten informatie verzamelen en delen. Het overleg hierover kan deel uitmaken van het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) over het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en het beleidsplan jeugd van de gemeenten.

Schooljaar 2014-2015 is een overgangsjaar. Leerlingen die op dit moment zowel ondersteuning vanuit de AWBZ als vanuit het onderwijs ontvangen blijven aangewezen op deze combinatie van zorg en ondersteuning. Het is van groot belang voor deze leerlingen dat tijdig wordt georganiseerd dat aan hun ondersteunings- en zorgvraag tegemoet kan worden gekomen. Het ligt daarom voor de hand om in het overgangsjaar (schooljaar 2014-2015) uit te gaan van continuïteit van de ondersteuning en zorg die leerlingen ontvangen, en afspraken te maken over de periode daarna en nieuwe instroom.

Het samenwerkingsverband of de school voor (voortgezet) speciaal onderwijs zal waarschijnlijk de eerste stappen zetten om het gesprek te organiseren rond deze leerlingen. Zij kunnen de volgende acties ondernemen, in willekeurige volgorde.

Actiepunt: breng in kaart over welke leerlingen het gaat

Bepaal welk samenwerkingsverband verantwoordelijk is voor welke leerling. Bij de start van passend onderwijs en bij eerste plaatsingen, is het samenwerkingsverband waar de leerling woont verantwoordelijk. Als de leerling al ergens op school zit en naar een andere school wordt verwezen, is het samenwerkingsverband van de verwijzende school verantwoordelijk.

Breng in kaart voor welke van bovenstaande leerlingen naast onderwijsondersteuning aanvullende zorg nodig is. Voor de leerlingen die op 1 augustus 2014 ingeschreven staan op een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs, moet het samenwerkingsverband binnen 2 jaar beoordelen wat de meest passende plek voor de leerling is. Bij leerlingen met een zeer ernstige beperking is het aannemelijk dat het (voortgezet) speciaal onderwijs de juiste plek blijft. Naar verwachting zullen deze leerlingen dus ook minimaal tot 1 augustus 2016 zorg nodig hebben om onderwijs te kunnen volgen. Het blijft ook daarna de verwachting dat het overgrote deel van deze leerlingen aangewezen blijft op een combinatie van onderwijsondersteuning en zorg.

Breng voor het gesprek over de bekostiging vanuit de zorgkant de huidige indicaties AWBZ in kaart, voor zover deze wordt ingezet onder schooltijd. Deze zijn bekend bij de scholen waar deze leerlingen zitten. De gemeenten kunnen op gemeentelijk niveau een inschatting maken van het betreffende aantal jeugdigen voor wie AWBZ-zorgcontinuïteit moet worden gerealiseerd. In verband met de privacy zijn deze gegevens alleen geanonimiseerd bekend.

Actiepunt: besluit over compensatiemaatregel AWBZ door het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband ontvangt per 1 augustus 2014 het bedrag dat nu nog als compensatiemaatregel AWBZ aan leerlingen wordt toegekend vanuit het Regionaal Expertise Centrum (REC). Het samenwerkingsverband heeft dat budget nodig om de zorg aan die leerlingen te kunnen continueren.

Informeer bij het REC welke leerlingen nu zorg ontvangen op basis van de compensatiemaatregel AWBZ en organiseer vanuit het samenwerkingsverband de continuïteit van deze bekostiging/ondersteuning in het schooljaar 2014-2015. In de bijlage is hierover een uitgebreid advies opgenomen: de richtlijn compensatieregeling AWBZ schooljaar 2014-2015.

Actiepunt: organiseer de zorg voor leerlingen met een ernstig meervoudige beperking in gesprek met de juiste partij

Veel van de leerlingen waar deze handreiking betrekking op heeft, zullen zoals in de eerste paragraaf al geschetst, in de categorie Ernstig Meervoudige Beperking (EMB-leerlingen) vallen. Deze categorie is in het kader van passend onderwijs gebruikt om samenwerkingsverbanden te adviseren om voor bepaalde leerlingen slechts eenmalig een TLV (toelaatbaarheidsverklaring) af te geven, die dan geldig is tijdens de gehele schoolplaatsing. Zie voor meer informatie de richtlijn EMB-leerlingen.

In de huidige transitiefase en voor de doelgroep van deze handreiking kan deze indeling helpend zijn om per 'categorie' te kunnen bepalen hoe de huidige zorg aanvullende zorg voor een leerling in het nieuwe stelsel bekostigd kan blijven. Verwacht wordt overigens dat deze leerlingen een toelaatbaarheidsverklaring categorie 3 van het samenwerkingsverband zullen ontvangen. In het schema op de volgende bladzijde wordt dit toegelicht.

Categorie EMB-leerling	Bekostiging zorg in nieuwe stelsel, naar verwachting
A. Een laag ontwikkelingsperspectief ten gevolge van een ernstige verstandelijke beperking (IQ < 35), vaak met moeilijk te 'lezen' gedrag en ernstige sensomotorische problematiek (zoals ontbreken van spraak, bijna niet kunnen zitten/staan)	Wlz
B. Een matig tot lichte verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) en een grote zorgvraag ten gevolge van ernstige en complexe lichamelijke beperkingen.	Maatwerk: óf Jeugdwet óf Wlz. Verpleging op basis van de Zorgverzekeringswet.
C. Een matig tot lichte verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) in combinatie met moeilijk te reguleren gedragsproblematiek als gevolg van ernstige psychiatrische stoornissen.	Begeleiding en persoonlijke verzorging uit budget gemeente op basis van de nieuwe Jeugdwet.

Actiepunt: 18- en 18+

Breng in kaart welke leerlingen in het (V)SO na 1 januari 2015 18 jaar of ouder zijn. Deze informatie is relevant voor gemeenten, zodat de overgang van 18- naar 18+ in het nieuwe zorgstelsel goed geregeld wordt. Dat vraagt na 1 januari 2015 op twee punten de aandacht:

- Vanaf 18 jaar gaat begeleiding, ingezet vanuit de Jeugdwet weliswaar over naar de WMO, maar blijft ook daar onderdeel van de gemeentelijke verantwoordelijkheid. De zorgcontinuïteit voor deze kleine groep leerlingen bij de overgang van Jeugdwet naar WMO verdient daarom specifiek aandacht van de gemeente.

- Vanaf 18 jaar blijft een deel van de persoonlijke verzorging (in geval van een verstandelijke of zintuiglijke beperking of een psychische stoornis), ingezet vanuit de Jeugdwet onder de verantwoordelijkheid van gemeenten (Wmo 2015). Persoonlijke verzorging in geval van een somatische aandoening of een lichamelijke beperking wordt vanaf 18 jaar de verantwoordelijkheid van verzekeraars op grond van de Zorgverzekeringswet (dit valt dan onder de 'aanspraak wijkverpleging'). Ook hierbij vraagt de continuïteit van zorg aandacht.

N.B. voor jongeren die ondersteuning ontvangen vanuit de Wet Langdurige Zorg verandert er niets als zij 18 jaar worden.

Actiepunt: haal informatie op bij gemeenten

Bekeken vanuit het perspectief van gemeenten geldt: de gemeente waar de leerling woont, ontvangt in het kader van de nieuwe Jeugdwet voor 2015 een budget, waarin ook de huidige AWBZ-middelen voor extra zorg in de klas (begeleiding en persoonlijke verzorging) zijn opgenomen, tenzij [a] het gaat om extra zorg in de vorm van verpleging (deze zorg valt onder de Zorgverzekeringswet), of [b] de leerling onder de Wlz valt.

Gemeenten zullen de zorg deels op (boven)regionaal niveau organiseren. Mogelijk geldt dat ook voor de hulp aan sommige leerlingen in het (V)SO. Bespreek dit met gemeenten.

Actiepunt: let op zorgcontinuïteit

Voor leerlingen die op 31 december 2014 zorg ontvangen middels een AWBZ-indicatie (omgezet in een PGB of in zorg in natura), zal een overgangsrecht van toepassing zijn:

- Als het gaat om zorg die overgaat naar de gemeente (Jeugdwet), betekent dit dat deze kinderen uiterlijk tot 31 december 2015 de zorg ontvangen waar zij op 31 december 2014 gebruik van maken. De werkelijke duur is afhankelijk van de geldigheidsduur van hun AWBZ-indicatie. Daarna hangt het af van het gemeentelijk of regionaal beleid welke voorzieningen er voor deze leerlingen getroffen zijn.
- Als het gaat om zorg die overgaat naar de Wlz, houden leerlingen met een AWBZ-zorgzwaartepakket hun aanspraak op die zorg overeenkomstig het overgangsrecht Wlz. Daarna wordt de benodigde zorg toegekend volgens de criteria en werkwijze van de Wlz.
- Voor verpleging die overgaat naar de Zorgverzekeringswet (wijkverpleging) geldt zorgplicht voor de zorgverzekeraar. Een AWBZ-indicatiebesluit op 31 december

2014 voor verpleging wordt gezien als een geldige verwijzing voor wijkverpleging op grond van de Zvw. De verpleging kan ontvangen worden van dezelfde aanbieder, maar er kan in de loop van 2015 een andere invulling aan gegeven worden, binnen het recht op zorg dat er is in de Zvw. Aan de samenwerkingsverbanden wordt geadviseerd om voor deze leerlingen in het schooljaar 2014-2015 eveneens zorgcontinuïteit te bieden en de middelen uit de voormalige compensatiemaatregel ABWZ, die in het budget van het samenwerkingsverband terecht gekomen zijn, te gebruiken.

Actiepunt: bereid een werksessie voor

Het is aan te raden om voor dit onderwerp een gerichte werksessie te organiseren met vertegenwoordigers van de scholen voor (V)SO, het samenwerkingsverband en de betrokken gemeenten. Als voorbereiding hierop is het aan te raden eerst separaat de cijfermatige informatie met de gemeenten te delen. In de werksessie zelf kan de geverifieerde informatie op tafel komen, kunnen de cijfers worden geïnterpreteerd, de visie op de ondersteuning aan deze leerlingen worden gedeeld en afspraken voor het overgangsjaar en richting de toekomst na 1 januari 2015 worden voorbereid.

Bijlage

Richtlijn compensatieregeling AWBZ schooljaar 2014-2015

Inleiding

De afgelopen jaren zijn steeds meer kinderen met zeer complexe problematiek speciaal onderwijs gaan volgen. De financiering in het (voortgezet) speciaal onderwijs bleek in een aantal gevallen tekort te schieten om deze leerlingen op verantwoorde wijze aan het (V)SO te kunnen laten deelnemen. Om de begeleiding van deze leerlingen binnen de school te kunnen garanderen, is de mogelijkheid geschapen om AWBZ-middelen in te zetten binnen het onderwijs. Daartoe is in de 2004 de richtlijn "Afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs" actief geworden. De school wordt met die regeling in staat gesteld om met de ouders AWBZ middelen aan te vragen. Het ministerie van OCW stelt daarnaast sinds 1 januari 2010 jaarlijks 10 miljoen euro beschikbaar via de regeling "Subsidie regionale expertisecentra in verband met de pakketmaatregel AWBZ". Deze compensatiemaatregel wordt tot 1 augustus 2014 uitgevoerd onder regie van de REC's.

Compensatiemaatregel na 1 augustus 2014

Per 1 augustus 2014 wordt het AWBZ-budget onderdeel van het ondersteuningsbedrag per leerling en dientengevolge toegekend aan de samenwerkingsverbanden. Landelijk gezien gaat het om een bedrag van 10 miljoen euro dat aan het ondersteuningsbudget van de samenwerkingsverbanden wordt toegevoegd. Op basis van het totaal aantal leerlingen PO en VO (ca. 2,5 miljoen) komt dit neer op een bedrag van € 3,98 per leerling.

Wanneer leerlingen met complexe problematiek extra zorg nodig hebben om het onderwijs te kunnen volgen, kunnen scholen het daarvoor benodigde budget aanvragen bij het samenwerkingsverband dat voor die leerling verantwoordelijk is. Samenwerkingsverbanden wordt geadviseerd om voor het schooljaar 2014-2015 deze middelen toe te kennen aan de leerlingen waarvoor scholen in het huidige schooljaar middelen ontvangen van het REC uit deze compensatiemaatregel. Het REC heeft het overzicht waar deze middelen worden ontvangen en hoe deze nu worden uitgekeerd.

Advies aan de samenwerkingsverbanden

Uitgangspunt is dat geen leerling verstoken mag blijven van het onderwijs door het ontbreken van adequate zorg. Geadviseerd wordt dan ook dat het nieuwe samenwerkingsverband een uitvoeringsbesluit neemt voor het toekennen van extra zorg aan die leerlingen die nu middelen uit de compensatiemaatregel AWBZ ontvangen om het volgen van onderwijs mogelijk te maken.

Dit besluit wordt opgenomen in het ondersteuningsplan. Daarvoor wordt de volgende tekst geadviseerd:

- A. Wanneer een leerling op school behoefte heeft aan een x-aantal uren persoonlijke verzorging (PV) verpleging (VP) en/of begeleiding (BG) brengt de school dat per categorie ($PV < VP < BG$) in kaart. Voor de uren die de school niet volledig kan leveren, klopt zij aan bij de ouders om gebruik te maken van de richtlijn “afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs” (2004). Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) zal deze aanvraag in behandeling nemen, of het Bureau Jeugdzorg (als het gaat om een kind met een psychiatrische stoornis).
- B. Het indicatieorgaan AWBZ (CIZ of BJZ) indiceert vervolgens (de totale zorgbehoefte 24/7) en is verplicht op het indicatiebesluit expliciet aan te geven hoeveel uren persoonlijke verzorging, verpleging en/of begeleiding er ten behoeve van inzet op school nodig zijn.
- C. Bij een negatieve AWBZ-indicatie of een indicatie voor minder uren dan door de school benodigd (zoals vastgesteld onder A), kan de school zich wenden tot het samenwerkingsverband met een vraag naar middelen voor extra zorg voor 2, 4 of 6 uur per week. (€ 3.000, € 6.000, of € 9.000).
De school onderbouwt daarbij de noodzaak voor de gevraagde omvang van de benodigde middelen.
Bij de beoordeling van de aanvraag hanteert het samenwerkingsverband de volgende criteria:
  1. Een school kan per leerling slechts één aanvraag indienen (voor een heel schooljaar, dan wel voor de periode vanaf 1 januari tot aan 1 augustus van datzelfde schooljaar).
  2. Een school betreft in ieder geval de ouders van de leerling, de ambulante begeleider of de commissie van begeleiding bij de aanvraag. Als een leerling in een instelling woont, wordt een vertegenwoordiger van de instelling bij de aanvraag betrokken.

3. Voor elke leerling met een behoefte aan extra zorg, kan de vergoeding worden aangevraagd ongeacht de school(soort) waar de leerling verblijft.

De school toont aan:

- a. dat de leerling meer zorg nodig heeft dan de school redelijkerwijs kan bieden en
- b. dat die zorg meer is dan het aantal uren AWBZ-zorg dat ten behoeve van inzet op school is opgenomen in het AWBZ-indicatiebesluit van het kind.

D. Per schooljaar worden twee momenten voor toekenning gehanteerd. Aanvragen voor een heel schooljaar worden ingediend vóór 1 september en uiterlijk in oktober beoordeeld. Aanvragen voor de tweede helft van het schooljaar worden vóór 1 januari ingediend en uiterlijk in februari beoordeeld.

Colofon

Tekst

Deze handreiking is opgesteld door PO-Raad, VO-raad, VNG, VWS en OCW

Vormgeving

Thoben Offset Nijmegen, Malden

Uitgave

Maart 2014